

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรกษัตริย์ที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง
หรือไม่

ประเด็นที่สอง กรรมการบริหารพรรคชีวิตที่ดีกว่า จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่
หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้
ภายในกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วันที่พรรคชีวิตที่ดีกว่าถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรกษัตริย์ที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง
หรือไม่

พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง
(ผู้ร้อง) ได้มีประกาศรับแจ้งการจัดตั้งพรรคชีวิตที่ดีกว่า (ผู้ถูกร้อง) เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ และได้มีประกาศ
ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และกรรมการบริหารพรรคอีกหลายครั้ง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง
กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา
ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม

ของทุกปี เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงสิ้นปีปฏิทิน และพรรคสองกำหนดว่า เมื่อครบระยะเวลาการรายงาน หากพรรคการเมืองยังไม่ได้รายงานให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการ เพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น สำหรับรายงานดังกล่าวพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ พรรคสอง (๕) กำหนดให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของ พรรคการเมือง

ผู้ร้องได้รับรายงานการดำเนินการของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่ปรากฏว่า รายงานดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือที่ ลต (ทพพ.) ๐๔๐๑/๖๕๓๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องนำรายงานการดำเนินการ ของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เข้าพิจารณาโดยที่ประชุมใหญ่แล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ร้องได้รับรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้มีการรับรองความถูกต้องของรายงานการดำเนินการของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่ปรากฏว่า การประชุมใหญ่นี้ดังกล่าวไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ เนื่องจากองค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ของผู้ถูกร้อง ไม่มีผู้แทนสาขาของพรรคการเมืองเข้าร่วมประชุมแต่อย่างใด สาเหตุเป็นเพราะคณะกรรมการบริหาร ของผู้ถูกร้องได้มีมติขอให้ยุบเลิกสาขาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องจำนวน ๒๑ สาขา และผู้ร้อง ได้มีหนังสือที่ ลต (ทพพ.) ๐๔๐๑/๑๒๘๐๕ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ แจ้งตอบรับการยุบเลิก สาขาพรรคดังกล่าวและแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๔ แต่ผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการ จัดตั้งสาขาพรรคของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด แม้ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการแล้วก็ตาม

ในชั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องได้รับสำเนาคำร้องแล้วมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒

วรรคสอง หรือไม่ พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวัน นับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และกำหนดให้การจัดทำรายงานดังกล่าวให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้อง ได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๒ จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการดำเนินการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่เป็นรายงานที่ไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค เนื่องจากองค์ประชุมไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น รายงานการดำเนินการของพรรคที่ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติได้ว่าผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคในรอบปีที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ได้ เมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานให้ผู้ร้องและส่งให้ผู้ร้องดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง แต่ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง กรรมการบริหารพรรคชีวิตที่ดีกว่า จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วันที่พรรคชีวิตที่ดีกว่าถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่าและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง

กรรมการบริหารพรรคที่ถูกยุบตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง จดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ ดังนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่ง กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามคำขอของผู้ร้องยังคงดำเนินกิจการของพรรคอยู่ในช่วงเวลาที่มิเหตุให้ยุบพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ จึงชอบที่จะมีคำสั่ง ตามคำขอของผู้ร้องได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ให้ยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่าตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคชีวิตที่ดีกว่าตามคำขอของผู้ร้อง จดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

นายบุญส่ง คุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ